

Medzinárodná konferencia: Rodová rovnosť – nové otázky, nové výzvy

Sexuálne obt'azovanie na pracovisku: Kontroverzná téma?

PhDr. Mária Chaloupková

Združenie žien Slovenska

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Malackách

Bratislava, 18. november 2008

História projektovej myšlienky

- Prečo téma sexuálneho obťažovania na pracovisku?
- Čo projektu predchádzalo?

NAP pre ženy (1997), Konceptia rovnosti príležitostí žien a mužov (2001), Národný akčný plán prevencie a eliminácie násilia páchaného na ženách na roky 2005 – 2008

- Dozrievanie myšlienky...
- A tak v roku 2005 vznikol projekt IS EQUAL „Sexuálne obťažovanie na pracovisku“

IS EQUAL

„Sexuálne obťažovanie na pracovisku“

Projekt realizovalo:

Partnerstvo za elimináciu nerovnosti (PEN)

Lead partner: Združenie žien Slovenska

Partneri:

- Komisia pre rovnosť príležitostí žien a mužov KOZ
- Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny vo Zvolene
- Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Banskej Štiavnici

Nadnárodné partnerstvo

Nadnárodné partnerstvo **D.E.E.P:**

- Consorcio Via Verde (Španielsko)
- Céline (Taliansko)
- Partnerstvo za elimináciu nerovnosti (PEN)

Cieľ projektu

Cieľom projektu bola zmena postojov verejnosti a eliminácia sexuálneho obťažovania prostredníctvom scitlivovania zamestnávateľov a zvýšenia vedomostí zamestnancov o praktikách sexuálneho obťažovania.

Špecifické ciele projektu

- Zvýšiť vedomosti verejnosti o sexuálnom obťažovaní
- Presvedčiť tvorcov politiky o potrebe gender mainstreamingu
- Zvýšiť rodovú citlivosť v politike odborových zväzov
- Zavádzať rodovú senzibilizáciu prostredníctvom príkladov dobrej praxe pomoci obetiam u zamestnávateľov a odborových zväzov

Aktivity projektu

- Monitoring výskytu sexuálneho obťažovania
- Informačná kampaň pre verejnosť
- Kurzy zvyšovania rodového povedomia
- Poradenstvo v prípadoch sexuálneho obťažovania (pre obeť, zamestnávateľov a odborové zväzy)
- Diseminácia vedomostí (letáky, besedy, publikácie, medzinárodné konferencie a stretnutia)

Kurzy:

Sexuálne obťažovanie na pracovisku v kontexte rodovej rovnosti

- 1. Definície rodu a rodovej rovnosti**
- 2. Dokumenty o rodovej rovnosti v SR**
- 3. Niekoľko faktov o rodovej rovnosti v SR**
- 4. Definície: Obťažovanie, Sexuálne obťažovanie, Obťažovanie založené na pohlaví**
- 5. Sexuálne obťažovanie v dokumentoch SR a Európskej Unie**
- 6. Prejavy sexuálneho obťažovania na pracovisku**
- 7. Poradenstvo pre obeť sexuálneho obťažovania na pracovisku a možnosti obrany proti nemu**
- 8. Poradenstvo pre zamestnávateľov o povinnostiach vyplývajúcich z novej Európskej legislatívy**
- 9. Poradenstvo pre predstaviteľov zamestnancov o pomoci obetiam obťažovania a úlohy vyplývajúce z novej Európskej legislatívy**

Prieskum o sexuálnom obťažovaní

- Prieskum o sexuálnom obťažovaní sa uskutočnil prostredníctvom dotazníkov
- Dotazníky boli distribuované prostredníctvom KOZ, MVO a Úradov práce, sociálnych vecí a rodiny
- Otázky sú kompatibilné s podobným prieskumom Európskej úrovni
- Výsledky prieskumu mali byť šírené s cieľom zvýšiť citlivosť verejnosti, keďže v čase vzniku nebol iný výskum.

Výsledky prieskumu sexuálneho obt'azovania

Typ sexuálneho obt'azovania	áno %	nie %	neodpovedali %
Verbálne: Sexuálne vtipy	23	73,5	3,5
Poznámky o fyzickom vzhľade	25	73	2
Poznámky o sexuálnom správaní	54	43,5	2,5
Dotieravé osobné otázky	67	31,5	1,5
Nevítané žiadosti sexuálnej povahy	72	25	3

Výsledky prieskumu sexuálneho obťažovania

Typ sexuálneho obťažovania Neverbálne:	áno	nie	neodpovedali
Pískanie)	19,5	76	4,5
Porno obrázky (na stene a pod.)	43	53	4
Sugestívne gestá	54	42,5	3,5
Písomné materiály (e- maily, faxy	46,5	47	4,5

Výsledky prieskumu sexuálneho obt'azovania

Typ sexuálneho obt'azovania	áno %	nie %	neodpovedal i %
Fyzické:			
Nevítaný fyzický kontakt	81,5	16	2,5
Dotyky intím. častí tela	93	6,5	0,5
Vynútené bozky/objatia	85	23,5	1,5
Sexuálne útoky	91,5	7,5	1
Znásilnenie	93,5	5,5	1

Výsledky prieskumu sexuálneho obt'azovania

S takýmto správaním som sa už stretla ja sama /sám alebo niekto blízky z môjho okolia					
	Nikdy	Zriedka	Niekoľko-krát	Často	Neodpo-vedali
Sexuálne vtipy	11,5	32,5	27,5	26,5	2
Poznámky o fyzickom vzhľade	19,5	40	26	14,5	0
Dotieravé osobné otázky	31	41,5	20	14,5	1
Nevítané žiadosti sexuálnej povahy	61,5	28,5	5	2	3
Pískanie	40,5	28,5	17,5	10,5	3
Porno obrázky (na stene a pod.)	45	28,5	14	11,5	1
Sugestívne gestá	42,5	41	10,5	2,5	3,5

Výsledky prieskumu sexuálneho obťažovania

S takýmto správaním som sa už stretla ja sama /sám alebo niekto blízky z môjho okolia					
	Nikdy	Zriedka	Niekoľko-krát	Často	Neodpovedali
Písomné materiály (e-mail, faxy)	41	27	17	11,5	3,5
Nevítaný fyzický kontakt	66,5	23,5	8	1	1
Dotyky intímnych častí tela	78	14	6,5	0	1,5
Vynútené bozky / objatia	73,5	17,5	6,5	1,5	1
Sexuálne útoky	89	7	1,5	0,5	2
Znásilnenie	97,5	1,5	0	0	1

Výsledky prieskumu sexuálneho obt'azovania

Ženy: **83,5 %**

Muži : **16 %**

Neodpovedal: **0,5 %**

Túto tému považujem za
dôležitú nepodstatnú
64,5 % **19 %**

neviem neodpovedal
16 % **0,5 %**

Rozdelenie podľa veku:

do 24:	5 %
25 – 34	29,5 %
35 – 44	20 %
45 – 49	14,5 %
50 a viac	29,5 %
Neodpovedali	1,5 %

Počet dotazníkov **200**

Odporúčania

- Zapracovať problematiku sexuálneho obťažovania na pracovisku do Kódexov dobrej praxe a organizačných poriadkov.
- V odborových organizáciách či v zamestnaneckých radách vytvoriť postup pri riešení sťažností na sexuálne obťažovanie na pracovisku a dôverníka pre pomoc obetiam.
- Na školách túto problematiku zapracovať do školských poriadkov a určiť dôverníka / poradcu pre obeť sexuálneho obťažovania.

Rámcová dohoda o obťažovaní a násilí pri práci Európskych sociálnych partnerov (Brusel 2007)

- nabáda sociálnych partnerov, aby venovali dostatočnú pozornosť problematike násilia a sexuálneho obťažovania na pracovisku
- informuje ich o možnostiach riešenia a o preventívnych opatreniach, ktorými by mohli predchádzať vzniku takýchto nežiaducich javov na pracovisku
- Zamestnávateľia: vytvoriť interné predpisy o neprípustnosti takéhoto správania, preškoliť svojich pracovníkov o problematike diskriminácie a sexuálneho obťažovania na pracovisku, ustanoviť dôverníkov, na ktoré sa obeť sexuálneho obťažovania môže obrátiť o pomoc pri riešení svojho problému...

Pár slov na záver

- My všetci - zainteresovaní odborníci aj široká verejnosť - máme zodpovednosť za vnímanie sexuálneho obťažovania na pracovisku ako vysoko aktuálneho, reálneho problému.
- Zdravotné dôsledky, psychický stres, telesné ochorenia, strata pracovnej výkonnosti a mnohé ďalšie problémy spôsobujú národohospodárske straty, znižujú výkonnosť firiem...
- Sme tu, aby sme mohli pomáhať a rozvíjať ďalšie aktivity so zámerom odstránenia sexuálneho obťažovania na pracovisku.
- Verím, že prídu aj ďalší, ktorí budú výsledky našej práce ďalej rozvíjať.

Ďakujem za pozornosť!